Lietas arhīva Nr. C-4179-17/13
ECLI:LV:RIRT:2017:0926.C33417917.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 26.septembrī

Rīgas rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese V.Puškundze
ar sekretāri A.Balodi,
piedaloties prasītājai /pers. A/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē Lomonosova ielā 10, Rīgā civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2017.gada 15.martā Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk arī prasītāja) prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk arī atbildētājs) par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu.

[2] Prasībā prasītāja norāda, ka 2012.gada 16.augustā šķirta prasītājas un atbildētāja 2009.gada 30.septembrī noslēgtā laulība.

Pirms laulības noslēgšanas 2009.gada 19.augustā dzimis pušu bērns Adrians Bulāns.

2012.gada 17.jūlijā puses noslēgušas vienošanos par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem un kopmantas sadali.

Minētās vienošanās 2.1.punktā atbildētājs apņēmies maksāt prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam 113,83 *euro* (80 Ls) līdz bērns sasniegs 18 gadu vecumu, maksājumu katru mēnesi veicot uz prasītājas AS Swedbank kontu Nr.LV96H ABA0551022000896.

2013.gada 17.decembrī puses noslēgušas vienošanos par atsevišķas aizgādības nodibināšanu. Saskaņā ar šīs vienošanās 4.1.punktu izbeigta vecāku kopīga bērna aizgādība un nodibināta mātes atsevišķa aizgādība.

Ar Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta 2013.gada 5.septembra lēmumu atļauts /pers. A/ mainīt uzvārdu uz /uzvārds/ un /pers. D/ uz /uzvārds/.

Atbilstoši Civillikuma 1511.panta noteikumiem, puses 2012.gada 17.jūlijā noslēdzot vienošanos par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem un kopmantas sadali, vienojās par tiesiskas attiecības nodibināšanu, ar kuru atbildētājs uzņēmās saistības, proti, sniegt prasītājai nepilngadīgā dēla /pers. D/ uzturam ik mēnesi uzturlīdzekļus 113,83 *euro* (80 Ls).

Atbildētājs kopš 2012.gada 17.jūlija vienošanos nepilda. No laulības šķiršanas brīža līdz pat prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā atbildētājs nav veicis nevienu uzturlīdzekļu maksājumu. Līdz ar to parāds uz prasības pieteikuma iesniegšanas dienu - 2017.gada 15.martu sastāda 6 367,14 *euro*, kas veidojas un tiek aprēķināts šādi: par laika periodu no 2012.gada 18.jūlija līdz 2012.gada 31.decembrim veido 620,56 *euro* parādu; no 2013.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim un veido 1365,96 *euro* parādu; no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim veido 1365,96 *euro* parādu; no 2015.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim veido 1365,96 *euro* parādu; no 2016.gada 1.janvāra līdz 31.decembrim veido 1365,96 *euro* parādu; no 2017.gada 1.janvāra līdz 15.martam veido 282,74 *euro* parādu.

Tāpat prasībā norādīts, ka saskaņā ar Civillikuma 1759.panta pirmās daļas 1.punktu, 1760.pantu un 1765.panta pirmo daļu atbildētājam par parāda samaksas nokavējumu ir pienākums maksāt arī likumiskos sešus procentus, norādīts, ka likumisko procentu apmērs uz 2017.gada 15.martu ir sasniedzis līdz 713,35 *euro*.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ņemot vērā, ka atbildētājs nepilda vienošanos un neveic uzturlīdzekļu maksājumus, prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja bērna labā uzturlīdzekļus ar tiesas spriedumu, 114 *euro* apmērā ik mēnesi, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktajā minimālajā apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 177., 179., 1511., 1587.pantu, prasītāja lūdz **piedzīt** no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļu parādu 6 367,14 *euro* un likumiskos procentus 713,35 *euro* apmērā, kā arī noteikt prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos 6 procentus gadā.

Tāpat prasībā lūgts **piedzīt** no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus bērna /pers. D/ uzturam 114 *euro* katru mēnesi no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" noteiktajā minimālajā apmērā.

[2.1.] 2017.gada 31.jūlijā lietā pieņemts un pievienots prasītājas iesniegtais pieteikums par prasības summas pieaugumu sakarā ar aprēķinātiem likumiskiem procentiem. Prasības summas pieaugums aprēķināts par laika periodu no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas – 2017.gada 15.marta līdz 2017.gada 13.septembrim, kas par šo laika periodu ir pieaudzis no 703,40 *euro* līdz 878,68 *euro* apmēram.

[3] Atbilstoši prasītājas lūgumam 2017.gada 21.aprīlī lietā pieņemts lēmums par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu no atbildētāja prasītājas labā nepilngadīgā bērna /pers. D/ uzturam 114 *euro* katru mēnesi līdz tiek pieņemts cits tiesas nolēmums lietā.

[4] 2017.gada 18.aprīlī lietā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros norādīts, ka 2012.gada 17.jūlijā tika parakstīta vienošanās par kopīgā nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem. Ar šīs vienošanās 2.1.punktu tika noteikts, ka atbildētājam jāmaksā uzturlīdzekļi Ls 80 katru mēnesi. Personas rīcībā ir tikai šīs vienošanās projekts, kurā nav norādīts konta numurs, uz kuru skaitīt naudu. Šīs vienošanas oriģinālu atbildētājs pirmo reizi ieraudzījis tikai brīdī, kad tiesā saņēmis prasības pieteikumu un tā pielikumus. Tas notika tāpēc, ka puses pie notāra vienošanos neparakstīja vienlaicīgi. Atbildētājs vispirms parakstījis, bet pēc tam, citā laikā, /pers. A/ to parakstīja. Abi vienošanās oriģināli palika pie /pers. A/, bet prasītāja atteikusies izsniegt atbildētāja eksemplāru.

Tāpat paskaidrojumos norādīts, ka kopš 2012.gada 17.jūlija prasītāja ieradās pie atbildētāja reizi mēnesī saņemt Ls 80. Tā tas turpinājās līdz

dienai, kad prasītājai parādījās cits vīrietis, ar kuru viņa aizbrauca uz Vāciju. Pēc 2013.gada 17.decembra vienošanās prasītāja ne reizi nav bijusi pēc naudas. Atbildētājs lūdz vērst tiesas uzmanību uz faktu, ka /pers. A/ prasības pieteikumā nenorāda, ka ir saņēmusi uzturlīdzekļus par 2012. un 2013.gadu skaidrā naudā. Uzskata, ka konkrētajā gadījumā likumsakarīgi rodas jautājums, kādēļ atbildētāja ne reizi nav zvanījusi, rakstījusi vai atsūtījusi e-pastu, lai saņemtu naudu. Norāda, ka atbildētāja bija saņēmusi uzturlīdzekļus, bet tagad vēlas tos piedzīt no atbildētāja otrreiz, jo atbildētājs labticīgi maksājot uzturlīdzekļus nepadomāja, ka viņam par to jāpaņem paraksti.

Tāpat paskaidrojumos norādīts, ka 2013.gada 17.decembrī pušu starpā tika parakstīta Vienošanās par atsevišķas aizgādības nodibināšanu, jo prasītāja nevarēja pušu dēlu iekārtot bērnudārzā Vācijā. Ar šo vienošanos tika nodibināta mātes /pers. A/ atsevišķa aizgādība.

Atsaucoties uz Civillikuma 177.panta otrajā daļā noteikto, 178.panta trešajā daļā noteikto un 178.[1] panta pirmo daļu uzskata, ka atbildētāja pienākums maksāt uzturlīdzekļus ir izbeidzies 2013.gada 17.decembrī. Līdz ar to uzskata, ka prasība kā nepamatota ir noraidāma.

[5] Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem un apstākļiem. Civilprocesa likuma 166.panta kārtībā tiesas sēdē nolasīja rakstveida paskaidrojumus, kas tika pievienoti lietas materiāliem. Paskaidrojumos citu starpā norādīja, ka nepamatota ir atbildētāja norāde, ka viņa rīcībā nav 2012.gada 17.jūlija vienošanās oriģināla, līdz ar ko viņa rīcībā neesot bijis konta numurs, uz kuru veicami uzturlīdzekļu maksājumi. Minēto vienošanos ir parakstījis pats atbildētājs. Apstāklis, ka atbildētājs nav vēlējies ierasties pie notāra saņemt savu vienošanās eksemplāru nevar būt attaisnojums tam, ka bērnam netiek maksāti uzturlīdzekļi. Bez tam vienošanās norādīto kontu prasītāja bija atvērusi krietni pirms laulības šķiršanas un atbildētājam šis konta numurs bija zināms. Tāpat uzskatīja par nepamatotu atbildētāja norādi, ka kopš 2012.gada 17.jūlija prasītāja bija ieradusies katru mēnesi pie atbildētāja saņemt uzturlīdzekļus, jo pēc laulības šķiršanas starp prasītāju un atbildētāju faktiski nekāda komunikācija nenotika. Pušu starpā noslēgtā vienošanās neparedz uzturlīdzekļu maksājumus skaidrā naudā, bet gan ar pārskaitījumu uz norādīto konta numuru. Tāpat prasītāja paskaidroja, ka bērnam šobrīd ir pilni 8 gadi, bērns mācās 2.klasē, dzīvo kopā ar prasītāju un ir prasītājas apgādībā un aprūpē. Saskaņā ar noslēgto vienošanos atbildētājs nav veicis nevienu maksājumu bērna uzturam. Tāpat paskaidroja, ka prasītāja šobrīd nestrādā un negūst ienākumus, bērnu palīdz uzturēt laulātais un prasītājas vecāki. Attiecībā uz atbildētāja norādīto par maksājumu veikšanu, prasītāja paskaidroja, ka nekādus maksājumus atbildētājs viņai nav maksājis.

[6] Tiesas sēdē atbildētājs neieradās, lai gan par tiesas sēdi viņam tika paziņots likumā noteiktā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja deklarētās dzīves vietas adresi. 2017.gada 13.septembrī uz Rīgas rajona tiesas e-pasta adresi saņemts atbildētāja iesniegums, kurā norādīts, ka sakarā ar veselības stāvokli uz tiesas sēdi ierasties nevarēs.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 74.panta septītās daļas 2.punktam pusēm ir pienākums savlaicīgi rakstveidā paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi, iesniedzot par to pierādījumus.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs nav iesniedzis nevienu pierādījumu, kas apstiprina to, ka atbildētājs sava veselības stāvokļa dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi. Apliecinājums, ka atbildētājs nevar piedalīties tiesas sēdē veselības stāvokļa dēļ ir ārsta izdots atzinums, kurā pacientam ir noteikts mājas režīms.

Šādos apstākļos, īpaši ņemot vērā to, ka prasības priekšmets ir uzturlīdzekļu piedziņa nepilngadīgā bērna uzturam, tiesa vērtē atbildētāja neierašanos uz tiesas sēdi par neattaisnojošu un atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē, jo par lietas izskatīšanas laiku un vietu atbildētājam ir paziņots savlaicīgi Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā, turklāt no lietas materiāliem ir redzams, ka atbildētājs ir sniedzis paskaidrojumus uz celto prasību.

Tiesa nesaskata Civilprocesa likuma 209.pantā vai 210. pantā noteiktos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.pantu, uzskata, ka lietu var izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

Motīvu daļa

[7] Noklausījusies prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudījusi un izvērtējusi lietā esošos rakstveida dokumentus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnībā.

[8] Civilprocesa likuma 93.pants nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa noteic, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 104.panta pirmo daļu pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

[9] Ar lietas materiāliem pievienoto Dzimšanas apliecības Nr. /apliecības numurs/ kopiju apstiprinājumu gūst fakts, ka /pers. D/, personas kods /personas kods/, vecāki ir prasītāja un atbildētājs (lietas 11.lapa).

Ar Latvijas Republikas Dzimtsarakstu departamenta 2013.gada 5.jūnija lēmumu Nr.16.2-13/799 par atļauju uzvārdu maiņai, apstiprinās prasītājas norādītais attiecībā uz /pers. A/ uzvārda maiņu no "Makurina – Bulāne" uz "Makurina" un dēla /pers. D/ uzvārda maiņu no "Bulāns" uz "Makurins" (lietas 12.-13.lapa).

No lietas materiāliem pievienotās Laulības šķiršanas apliecības kopijas redzams, ka pušu laulība šķirta 2012.gada16.augustā (lietas 8.lapa).

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pušu bērna ikdienas aizgādību un aprūpi realizē prasītāja, minēto apstākli nav apstrīdējis atbildētājs.

Ar lietas materiāliem pievienoto Vienošanās par atsevišķas aizgādnības nodibināšanu apstiprinājumu gūst fakts, ka puses vienojās par atsevišķas aizgādības nodibināšanu, vienojoties, ka nepilngadīgajam bērnam tiek nodibināta mātes atsevišķa aizgādība (lietas 14.-17.lapa).

[10] Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu kopsummā 6 367,14 *euro*, kas ir izveidojies par laika periodu no 2012.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 15.martam.

[10.1.] Lietā nav strīda un no lietas materiāliem redzams, ka pušu starpā 2012.gada 17.jūlijā tika noslēgta Vienošanās par kopīga nepilngadīgā bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem, kā arī kopmantas sadali (lietas 9.-10.lapa). Ar Vienošanās 2.1.punktu puses vienojas, ka līdzekļus bērna uzturam un viņa vajadzību apmierināšanai puses sedz kopīgi. Tā kā bērna aprūpi īsteno /pers. A/, /pers. B/ apņēmies maksāt /pers. A/ līdzekļus bērna uzturam Ls 80 apmērā (113,83 *euro*) ik mēnesi līdz bērns sasniegs astoņpadsmit gadu vecumu, maksājumu katru mēnesi pārskaitot uz prasītājas norēķinu kontu Nr.LV96H ABA0551022000896.

Civillikuma 1401.pants noteic, ka saistību tiesības ir tādas tiesības, uz kuru pamata vienai personai – parādniekam – jāizdara par labu otrai – kreditoram – zināma darbība, kam ir mantiska vērtība. Civillikuma 1402.pants noteic, ka saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma.

Tādējādi ar minēto Vienošanos konstatēts, ka starp pusēm ir nodibinātas tiesiskas attiecības, kurās puses, kā bērna /pers. D/ (pēc uzvārda maiņas - Makurina) vecāki, uzņēmās kopīgi segt līdzekļus bērna uzturam un viņa vajadzību apmierināšanai, turklāt atbildētājs uzņēmās maksāt uzturlīdzekļus

bērna uzturam Ls 80, kas atbilst 113,83 *euro* apmēram.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam saskaņā ar noslēgto vienošanos rodas pienākums nodrošināt bērnam līdzekļus pielīgtajā apmērā.

Civillikuma 1587.panta nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Kā norādīts prasības pieteikumā un ko tiesas sēdē apstiprina prasītāja, tad atbildētājs vienošanos nepildīja kopš vienošanās noslēgšanas dienas, uzturlīdzekļus bērnam nesniedza nekādā apmērā, tāpēc izveidojies parāds, kas aprēķināts par konkrēto laika periodu.

Ar lietā esošo parāda summas aprēķinu apstiprinās prasības pieteikumā un tiesas sēdē norādītais uzturlīdzekļu parāda apmērs (lietas 5.lapa). No aprēķina ir redzams, ka uzturlīdzekļu parāds ir aprēķināts par laika periodu no 2012.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 15.martam un sastāda 6 367,14 *euro*.

Tiesa atzīst aprēķinā norādītās un prasības summas veidojošās pozīcijas par pamatotām, uzturlīdzekļu apmērs noteikts atbilstoši Vienošanās noteiktajam apmēram.

Saskaņā ar Civillikuma 1838.pantu samaksa izdarīta, jāpierāda tam, kas to apgalvo. Ņemot vērā minēto tiesību normu, konstatēts, ka lietas materiālos nav pievienots neviens pierādījums, kas apliecinātu parāda samaksas veikšanu. Atbildētājs atbilstoši Civilprocesa likumā 93.pantā noteiktajam pierādīšanas pienākumam nav iesniedzis nevienu pierādījumu paskaidrojumos norādītajiem apstākļiem un apgalvojumam par uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu prasītājai 2012.gadā un 2013.gadā, veicot skaidras naudas norēķinu ar prasītāju. Tiesas sēdē prasītāja apstrīdēja, ka atbildētājs ir veicis uzturlīdzekļu maksājumus skaidrā naudā. Tas apstāklis, ka atbildētāja rīcībā nav minētās vienošanās oriģināls, kā pamatoti norādīja prasītāja, nav atzīstams par attaisnojumu saistību neizpildei, ikmēneša uzturlīdzekļu maksājumu neveikšanai.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt, pie tam, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tādējādi no minētās tiesību normas satura izriet, ka tajās noteiktais vecāku pienākums bērnu apgādāt ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, līdz ar to tas apstāklis, ka puses 2013.gada 17.decembrī parakstīja vienošanos par atsevišķas aizgādības nodibināšanu, atbildētāja pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas.

Līdz ar to tiesa atzīst par pierādītu saistību neizpildes faktu no atbildētāja puses un, pamatojoties uz noslēgto Vienošanos no atbildētāja ir piedzenams uzturlīdzekļu parāds, kas aprēķināts par laika periodu no 2012.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 15.martam, kopā 6 367,14 *euro* apmērā.

[11] Par pamatotu un apmierināmu tiesa atzīst likumisko nokavējuma procentu piedziņu 878,68 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1757.pants noteic, ka nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Ja tas nav darīts, tad atzīstams, ka klusējot pieņemti likumiskie procenti (1765.p.). Atbilstoši Civillikuma 1765.pantam likumiskie procenti ir seši procenti no simta gadā.

Atbilstoši lietā iesniegtajam kavējuma naudas aprēķinam (lietas 35.-36.lapa) un tiesas sēdē norādītajam, kavējuma likumiskie procenti aprēķināti par laika periodu no 2012.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 13.septembrim.

Tiesa atzīst aprēķināto procentu apmēru par pamatotu un, ņemot vērā noslēgtā darījuma raksturu par periodisku maksājumu veikšanu, kā arī to, ka puses nav vienojušās par procentu samaksas pienākumu, tiesa uzskata, ka prasītājai rodas tiesības prasīt, bet atbildētājam pienākums saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu maksāt par pieļauto nokavējumu 6 procentus no simta gadā.

Lietas izskatīšanas laikā ir nodibināta saistību neizpilde no atbildētāja puses, atbildētājs paskaidrojumos nav apstrīdējis likumisko procentu aprēķinu, līdz ar to tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītājas labā ir piedzenami nokavējuma likumiskie procenti 878,68 *euro* apmērā.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..) prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot to apmēru.

Ņemot vērā to, ka ir pierādīta atbildētāja saistības neizpilde un tiesa ir atzinusi, ka no atbildētāja ir piedzenama naudas summa prasītājas labā, tad ir apmierināms prasītājas lūgums par tiesību noteikšanu saņemt sešus procentus no nesamaksātās parāda summas līdz sprieduma izpildei.

[13] Tāpat prasītāja lūdz tiesu ar tiesas spriedumu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus /pers. D/ uzturam 114 *euro* apmērā ik mēnesi līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Tiesa uzskata, ka prasītājai ir likumisks pamats lūgt ar tiesas spriedumu piedzīt uzturlīdzekļus no atbildētāja prasītājas labā bērna uzturam, ņemot vērā to, ka atbildētājs ilgstoši nepilda vienošanos un neveic uzturlīdzekļu maksājumus.

Saskaņā ar Civillikuma 177.pantu vecākiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākums rūpēties par bērnu, jo līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Rūpes par bērnu nozīmē viņa aprūpi, uzraudzību un tiesības noteikt viņa dzīvesvietu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Civillikuma 179.pantā noteikts, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantisko stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Ar lietas materiāliem pievienoto dzimšanas apliecības kopiju un prasītājas paskaidrojumiem tiesas sēdē, konstatēts, ka prasītājas un atbildētāja dēlam šobrīd ir 8 gadi.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte. Savukārt Civillikuma 177.panta trešā daļa nosaka, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdināšanu, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus, kas bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai ir 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Secīgi minētajā apmērā uzturlīdzekļi jāmaksā ikvienam vecākam pat maznodrošinātajām personām un bezdarbniekiem, tātad neatkarīgi no mantiskā stāvokļa katram vecākam ir pienākums uzturēt savu bērnu vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Savukārt Latvijas Republikas Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2017.gada 1.janvāra ir 380 *euro*.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka no 2017.gada 1.janvāra minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam jānodrošina savam

bērnam no septiņu gadu vecuma ir 114 *euro* mēnesī.

Prasītāja lūdz piedzīt uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, tiesa uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu saskaņā ar Civillikuma 177. un 179.pantu.

Tāpat ņemot vērā to, ka Prasītāja lūdz piedzīt no Atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Līdz ar to, atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, kā arī ņemot vērā bērna vecumu, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma un no atbildētāja par labu prasītājai dēla /pers. D/ uzturam ir piedzenami uzturlīdzekļi 114 *euro* apmērā ik mēnesi.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedumā lietā Nr.SKC-556 izskaidrots, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu likumā garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Šāda nostāja ietverta arī Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-254.

Līdz ar to tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļu piedziņa ir uzsākama no prasības celšanas tiesā dienas, t.i., no 2017.gada 15.marta līdz bērna pilngadībai.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

[14] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.

Tā kā prasītāja no tiesas izdevumu samaksas par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvota saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu, valsts nodeva no atbildētāja ir piedzenama valsts ienākumos, un tās apmērs saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta c) apakšpunktu un 35.panta pirmās daļas 3.un 10.punktu no apmierināto prasījumu kopsummas sastāda 567,29 *euro* (114x12=1368+6367,14+878,68=8613,82-7114=1499,82x3,2% =47,99+519,30=567,29).

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 567,29 *euro* apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz lietas izskatīšanas dienu sastāda 5,66 *euro* apmērā (lietas 2.lapa).

[15] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Tiesa uzskata, ka nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta, 35.panta, 39.panta pirmās daļas 5.punkts, 42.panta, 43.panta, 189.-194., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

/pers. A/ prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu apmierināt pilnībā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu 6367,14 *euro* (seši tūkstoši trīs simti sešdesmit septiņi *euro* 14 centi) un likumiskos nokavējuma procentus par laika periodu no 2012.gada 18.jūlija līdz 2017.gada 13.septembrim 878,68 *euro* (astoņi simti septiņdesmit astoņi *euro* 68 centi), kopā piedzīt 7 245,82 *euro* (septiņi tūkstoši divi simti četrdesmit pieci *euro* 82 centi).

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, 6% (sešus procentus) gadā no neatmaksātās parāda pamatsummas.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. D/, personas kods /personas kods/, uzturam 114 *euro* (viens simts četrpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk kā tas noteikts Ministru kabineta noteikumos Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", sākot no 2017.gada 15.marta līdz bērna pilngadībai.

Uzturlīdzekļu maksājumi un uzturlīdzekļu parāds ieskaitāmi prasītājas AS Swedbank kontā Nr.LV96HABA0551022000896.

Pārtraukt pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu pēc Rīgas rajona tiesas 2017.gada 21.aprīļa lēmuma lietā Nr.C33417917.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus – valsts nodevu 567,29 *euro* (pieci simti sešdesmit septiņi euro 29 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,66 *euro* (pieci *euro* 66 centi).

Valsts nodeva iemaksājama - Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2017.gada 26.septembra spriedumu civillietā Nr.C33417917.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami - Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2017.gada 26.septembra spriedumu civillietā Nr.C33417917.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, termiņu tiesas sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2017.gada 9.oktobris.

Tiesnese V.Puškundze